

საქართველოს მშენებელი

ყოველდღიური საკომუნისტო და სალიბერალური გაზეთი

საზოგადოებრივი და სასოფლისმშენებლო

საზოგადოებრივი და სასოფლისმშენებლო საქმიანობის განხორციელების მიზნით

გაზეთის ფასი და მისი განაწილება: წელი 100 კაპ., ნახევარი წელი 50 კაპ., ერთი თვე 10 კაპ.

ცალკე ნომერი ყველგან ერთი შაური

დასაბუთებელი ნომერი (კვირისა) 7 კაპეიკი.

ადრესის გამოაცხადებელი ფასი 40 კაპ.

გაზეთის გამოწერა შეიძლება მხოლოდ ყოველ თვის პირველ რიცხვიდან.

გაზეთის ფასი და მისი განაწილება: წელი 100 კაპ., ნახევარი წელი 50 კაპ., ერთი თვე 10 კაპ.

ცალკე ნომერი ყველგან ერთი შაური

დასაბუთებელი ნომერი (კვირისა) 7 კაპეიკი.

ადრესის გამოაცხადებელი ფასი 40 კაპ.

გაზეთის გამოწერა შეიძლება მხოლოდ ყოველ თვის პირველ რიცხვიდან.

ტფილისის ქარკოლ საკურნალო

30 მუდმივი საწოლი და სამშობირო განყოფილებით.

დაბალი ფასით და განსაკუთრებით მოსახერხებელია ავადმყოფთათვის.

ქუჩის კუთხე, სახლი № 7, ტელეფონი № 510.

დასაბუთებელი: გ. შინაგანი, ორშ. და ოთხშ. 9-10 ს.

გეგმვის დირექტორი: გ. შინაგანი, ორშ. და ოთხშ. 9-10 ს.

ფარმაცევტი-მკურნალი: გ. შინაგანი, ორშ. და ოთხშ. 9-10 ს.

მედიკალინი: გ. შინაგანი, ორშ. და ოთხშ. 9-10 ს.

მედიკალინი: გ. შინაგანი, ორშ. და ოთხშ. 9-10 ს.

ქართული საზოგადოების

გაზეთის განაწილება

გაზეთის ფასი და მისი განაწილება: წელი 100 კაპ., ნახევარი წელი 50 კაპ., ერთი თვე 10 კაპ.

ცალკე ნომერი ყველგან ერთი შაური

დასაბუთებელი ნომერი (კვირისა) 7 კაპეიკი.

ადრესის გამოაცხადებელი ფასი 40 კაპ.

გაზეთის გამოწერა შეიძლება მხოლოდ ყოველ თვის პირველ რიცხვიდან.

გრიძის დარისნანის ძე მალაქაძის

გარდაცვალების მეორე დღეს შაბათს, 3 ივლისს, დილის 10 საათზე დაკრძალეს წმინდა ნინოს სასაფლაოზე.

დასაფლავების დღეს შაბათს, 3 ივლისს, დილის 10 საათზე დაკრძალეს წმინდა ნინოს სასაფლაოზე.

„განათლებლის“

განათლების განვითარების მიზნით

განათლების განვითარების მიზნით

საქართველოს მშენებელი

ყოველდღიური საკომუნისტო და სალიბერალური გაზეთი

ილარიონ (ილიუზა) ალექსანდრის

გარდაცვალების მეორე დღეს შაბათს, 3 ივლისს, დილის 10 საათზე დაკრძალეს წმინდა ნინოს სასაფლაოზე.

„ქარი და მზის სხივები“

განათლების განვითარების მიზნით

საქართველოს მშენებელი

ყოველდღიური საკომუნისტო და სალიბერალური გაზეთი

კნ. თამარ და ნინო გრიგოლის ასულნი

გარდაცვალების მეორე დღეს შაბათს, 3 ივლისს, დილის 10 საათზე დაკრძალეს წმინდა ნინოს სასაფლაოზე.

საქართველოს მშენებელი

ყოველდღიური საკომუნისტო და სალიბერალური გაზეთი

საქართველოს მშენებელი

ყოველდღიური საკომუნისტო და სალიბერალური გაზეთი

კნ. მარტა ნიკოლოზის ასული

გარდაცვალების მეორე დღეს შაბათს, 3 ივლისს, დილის 10 საათზე დაკრძალეს წმინდა ნინოს სასაფლაოზე.

საქართველოს მშენებელი

ყოველდღიური საკომუნისტო და სალიბერალური გაზეთი

საქართველოს მშენებელი

ყოველდღიური საკომუნისტო და სალიბერალური გაზეთი

საქართველოს მშენებელი

ყოველდღიური საკომუნისტო და სალიბერალური გაზეთი

საქართველოს მშენებელი

ყოველდღიური საკომუნისტო და სალიბერალური გაზეთი

საქართველოს მშენებელი

ყოველდღიური საკომუნისტო და სალიბერალური გაზეთი

გერტა კანინიერი რიცხვის დუ-
წერებლობის გამო.
— **თავის მოკვლის განზრახვა.**
30 მისის თავის მოკვლის განზრახ-
ვით საწამლაი დღია გორის მახ-
ის სოფელ საცხორის მცხოვრებმა
ალექსანდრე კაბაქემ 19 წლისამ,
კაბაქე მიხეილის საავადმყოფო
ში წიყყანეს და სიკვდილს გადაა-
რჩენს.
— 24 ივნისს მტკვარში ბახაბის
გორის დახარხარს მე-79 ქვეთი კურანის
დაჯგუფის ჯარის კაცი იასუბ მისკვი-
რია.
— 30 ივნისს საერთო მხარეის
გორის დახარხარს ქაქაქის სხვა და სხვა
განში 70 უმასმარტო შეაგურეს.

ფეოდალიზმი საქართველოში II

პირველ წერილში მე განვიხილე
იმუნტეტის არსებობა ჩვენ-
ში. ვინაიდან იმუნტეტე აუცი-
ლებელი დამახასიათებელი ნიშანია
ფეოდალიზმისა, ცხადია, თამამად
შეგვიძლია ვთქვათ, რომ საქართვე-
ლოში იყო ფეოდალიზმი იმავე სა-
თით, როგორც დასავლეთ ევროპაში
ბიზანტიაში, რუსეთში და სხვაგან.
როდესაც ჩვენი იმუნტეტე შევა-
დართ დასავლეთ ევროპის იმუნტე-
ტეს, აღმოჩნდა ძლიერ დიდი მსგავ-
რება არა მარტო შინაგანი, არამედ
გარეგანიც, რაც გამოიხატება იმა-
ში, რომ როგორც საქართველოში,
სე დასავლეთ და აღმოსავლეთ ევ-
როპაში, რუსეთში, ბიზანტიაში ერ-
თი და იგივე ტერმინები და სახე-
ლები არსებობდა ინსტიტუტის სხვა
და სხვა მხარეების დასახლებულად.
ამის შესახებ ვრცელად განმარტება
ბ. ჩემ წერილში „Замѣтки о фео-
дализмѣ въ Грузіи“, Журналъ Ми-
нистерства Юстиціи, № 4, 1910 წ.)
ფეოდალიზმს ახასიათებს არა მარტო
იმუნტეტე. საგმარისი არ არის
იმუნტეტის მოქმედა; ჩვენ უნდა
შევიხილოთ და ვიდეგ სხვა ნიშნები
მოქმედებდა. თუ კარგად ჩავაყვი-
რებთ და ამოვიკითხავთ ჩვენ სი-
ლი-გუჯარებს და სხვა დოკუმენ-
ტებს, აღვიღებ აღმოვაჩინებ ახალ
ნიშნებს, რომელიც უფლებას გვაძ-
ლებს ვილაპარაკოთ მეორე ძლიერ
საქართველო მოვლენაზე, რომე-
*) იხ. „დროება“ № 54.

ლიც თან სდევს ფეოდალიზმს, რო-
გორც აუცილებელი თვისება. ეს
სტრუქტურული მოვლენა—პატრონა-
ტი. პატრონატი (patronat), რო-
გორც იმუნტეტე, იყო გავრცელებ-
ული როგორც დასავლეთ-ევრო-
პის, რუსეთის, ბიზანტიის, ისე სა-
ქართველოს ფეოდალურ წეს-წყო-
ბილების დროს. როგორც იქ, ისე
საქართველოში ერთ და იმავე ში-
ნარის ტერმინები არსებობს სხვა
და სხვა ნიშნების და თვისებების
დასახასიათებლად, ხშირად ტერმი-
ნები ისე უახლოვდებიან ერთმანეთს,
რომ მკითხველს ჰგონია ტერმინები
ნათარგმნი ერთიან მორე ენაზე,
რაც ნამდვილად კი შეუძლებელია.
რაც შეეხება შინაგან შინაარსს, ანა-
ლოგია სრულია. სასებობი ამ კითხ-
ვას აქ არ შეეხებოდა, აღვნიშნავთ
მხოლოდ უმთავრეს მუხლებს. და-
წერილებით ამ კითხვას ვეხებით
ცალკე გამოკვლევაში, რომელიც ამ
მოკლე ხანში გამოვა.
რა არის პატრონატი? საუკეთესო,
მოკლე, მაგრამ ძლიერ შინაარსიან
განმარტებას იძლევა Tustel de Con-
fanges: „პატრონატის უმთავრესი
თვისება იმაში გამოიხატება, რომ
ერთი ვინმე ცდილობს დაემორჩი-
ლოს და დაეკავშიროს მეორეს.
ასეთი დამორჩილება ანუ დაკავში-
რება არა ჰგავს კავშირს ან დამორ-
ჩილებას, რომელიც არსებობს ბა-
ტონსა და ყმას შორის, არც კავ-
შირს, რომელიც არსებობს გან-
თავისებულ მონასსა და მისი მფარ-
ველის, პატრონის შორის. აქ სახე-
ში უნდა ვიქნათ ის, რომ თავი-
სუფალი აღამაინი თავისი კეხილი
სურვილით და ნებით ექვემდებარ-
ება, ემორჩილება სხვას... მის-
სადაც დამორჩილებულმა ადამი-
ანმა შეიხვეწა არის პირად, ინდი-
დუალური. რა მიზეზი ჰქვინს ასეთ
კავშირს. მიზეზი ის არის, რომ ღარ-
ბი, სუსტი ცდილობს თავი შეაფ-
როს მდიდარს, ღონიერს. ღარიბი,
მაშასადამე, სუსტი სთხოვს მფარვე-
ლობას. მფარველობას კი იძენს
დამორჩილებით. ორი პირი, ორი
აღამაინი პირადებიან ერთმანეთს,
ხელშეკრულებას აძლევენ: ერთმა
უნდა დაიცვას, დაიფაროს მეორე,
მეორე კი ვალდებულია დაემორჩი-
ლოს პირველს“ (იხ. Les origines
dusysteme féodale. le bené tictet le pat-

ronat, გვ. 192—193) პირველ წერი-
ლში ჩვენ უკვე განვიხილეთ იმ-
უნტეტე და მისი ვნა-
ხეობა, რომ მიღიარებ, ძლიერ
რი დიპლომების ძლიერ გან-
ავისუფლებულნი იყვნენ სახელ-
მწიფო ხარჯებიდან, სახელმწიფოს
სამსახურლოდან, თვითუფლები მემა-
მულე თავის მასწავლებელსა და იმავე
დროს შემამულეც იყო და სახელ-
მწიფო უფლებით აღჭურვილიც.
ვინც დაემორჩილებოდა ასეთ პირებს,
დასავლეთ-ევროპაში, ისინიც სარგებლო-
ბდენ თავისი პატრონის პრივილე-
გიებით; ამის შედეგი ის იყო, რომ
პატრონატი, როგორც დასავლეთ
ევროპაში, ისე ჩვენში ძლიერ გავრ-
ცელდა, რადგანაც ღარიბი კაცი
თავს აღწევდა სახელმწიფო მოვა-
ლეობას. პატრონატი განვითარდა
მაშინ, როდესაც მოიკიდა ფეოდალი-
ზმის სახელმწიფო და დაწინაურდა
ნიტეტმა. პატრონი დახმარებას და
დაცვას ჰპირდებოდა მათ, ვინც
თავს იფარავდა მასთან. მაშასადამე,
პატრონი კისრულობდა იმ ვალდ-
ებულობას, რომელიც სხვა დროს
სახელმწიფოს თავზედ აწვა. რა თქმა
უნდა, რომ პატრონატის განვითარება
მაშინვე სახელმწიფო უფლებების
და ძალების დასუსტებას და დაწინაურებას
და მოკლებულ კაცო ემორჩილება
თავის პატრონს ყველაფერში: პა-
ტრონი იყო მისი მსახური, მისი
უფალი. თუმცა პატრონატი ართ-
მევდა თავისუფლებას ერთ მხარეს,
მაგრამ იურიდიულად იგი იყო თავი-
სუფალი აღამაინი და ყოველ-
თვის შეეძლო თავი დაენებებინა თავის
პატრონისთვის და წასულიყო.
უმთავრესი თვისება პატრონატისა
როგორც ჩვენში, ისე დასავლეთ
ევროპაში და ბიზანტიაში ის იყო,
რომ იურიდიულად თავისუფლება
არ ეკარგებოდა იმით, ვინც ცდი-
ლობდა სხვას შეეფარებოდა და სხვის
მფარველობა მოეპოვებინა.
მაშასადამე, პატრონატი გამოიხა-
ტება იმაში, რომ ღარიბი და სუსტი
გადასცემდა (ასე ვთარგმნიოთ სა-
შუალო საუკუნოების აქტების ტერ-
მინს) თავის თავს და ქონებას
ღიდარ და ძლიერ მეტაბრონე
შემამულეს და სამაგიეროთ პოუ-
ლობდა დამცველსა და მფარველს.
ასეთ გადაცემას თავისი პირა-
დის საშუალო საუკუნოების აქ-
ტები უძახიან „commendatio“, (se
commendare), ასეთ პირს ეწოდებო-
და სახელი „commendatus“, რუსული
აქტები უწოდებენ — „завѣдываніе“
(завѣдываться), ჩვენში ამით უწო-
ლებენ „მინდობილ კაცს“, თვით
მოქმედებს—„მინდობას“.
ქართული პატრონატი და და-
სავლეთ ევროპის, რუსეთის, ბიზან-
ტიის ერთი და იმავე მოვლენაა, და
ძლიერ იდენტურობას; ერთობას
წარმოადგენს.
თუ რჩენდარ ქართული პატრო-
ნატი წაახვს დასავლეთ ევროპის
პატრონატ და რამდენად ჩვენი პა-
ტრონატი შეიცავს ზემო მოყვანილი
უმთავრესს იმუნტეტის პატრონატისას—
ამას ადვილად დავინახავთ, თუ ვა-
დავთავალივებთ ზოგერთ ჩვენ
აქტებს 1782 წ.—თავისი თავი გა-
დასცეს დედულად დარჯჯანს გიორ-
გიმ, იოსებმა და ფილოდონ კონონა-
დრე გამეფდა, ძე მისი ირაკლი, სსა-
მა მითა მისა თვისისა დავითისაგან“,
გაპარავით გაიქცა ოსმალეთში და
სულთანთან შეფარდა თავი სტამ-
ბოლში). სპარსეთის მაშინდელი
შაჰმა თამაზმა ეს გარემოება თავის
საწინააღმდეგო გამოცხადებ მიიღო
და კახეთისაგან გამოაძეგრა. მა-
გრამ აღწევდას დაამშვიდა იგი,
აუხსნა რომ ირაკლი გაიქცა ოსმა-
ლეთში „ურჩობითა ჩემითაო“, მრ-
თავი დასაწყობდა და მხეცვლები მიარ-
თავა და წინადა სრული მორჩილე-
ბისა შეიძინა წლის თავის ძე კონ-
სტანტინე მისცა მძევლად. ამის შემ-
დგ კონსტანტინე შაჰის კარად იზრ-
დებოდა, მიიღო მუსულმანობა, შეი-
თვისა სპარსული ზნე-ჩვეულება და
სულით ხორკამდის გამუსულმანდა.
შემდგომე შაჰაბაზმა ეს კონსტანტი-
ნე გაიხიდა იარაღად თავის მოროტ-
განძობაზედ დასასრულდებლად.

დავიხილოთ. კორდონაშილია მი-
ილა მამაც და შეილიც და უკანას-
კანებზე აღუთქვეს შრომა და სამ-
სახურა მფარველობის მაგიერად.
ვინც თავის თავს ჩვენში სხვას გა-
დასცემდა, არა ჰკარგავდა თავისუ-
ფლებას და ჩვენ აქტებში ხშირად
შეხვდებით ცნობას, რომ მინდობილ
კაცს უფლება ჰქონდა პატრონის
თავის დანებების და წასვლისა.
მინდობილი კაცი — თავისუფალი
იურიდიული პირი და სხვისი მინ-
დობა თავისუფლებას არ ართმევს.
საქართველოს ცხოვრება ძლიერ
განსაკლებული იყო, მას ბევრი მტრე-
ბი ჰყავდა და მუდმივ იარაღით ხელ-
ში იცავდა იგი თავს. რასაკვირვე-
ლია, თანამობის დროს ბევრი ტყვედ
მიჰყავდათ, ტყვეები ხშირად თავს
აღწევდნენ და დაბრუნების შემდეგ
სამშობლოში იძულებულნი იყვნენ
ძლიერ პატრონი და მფარველი
მოექმნათ.
პატრონატის განვითარება არ იყო
სასარგებლო სახელმწიფოსათვის,
ვინაიდან პატრონატი ართმევდა
სახელმწიფოს მუშაკს, ხარჯის გა-
დახმდელს. სახელმწიფო ფეოდალურ
წეს-წყობილებების დროს იმდენად
დასუსტებული იყო, რომ ამ ინსტი-
ტუტს ვერ უზღვრავდა ბრძოლას.
მხოლოდ, როდესაც სახელმწიფო გა-
ძლიერდა, მაშინ გამოუყვანდა ბრძო-
ლა და სახელმწიფომ თავის თავზედ
აქისრა მფარველობა და პატრონა-
ტი ღარიბებისა და სუსტებისა, რა-
საც ფეოდალიზმის დროს კისრუ-
ლობდნენ ფეოდალები. რუსეთში
ბრძოლა დაიწყო მე-17 საუკუნის
ნახევარში, მაშინ გამოიკა სასტიკი
კანონები, რომელიც ძირიანად
აქარწყლებდნენ პატრონატს. ჩვენ-
ში კი პატრონატმა გასტანა საქარ-
თველოს რუსეთთან შეერთებამდე.
ჩვენი მეფეები იმდენად სუსტი
იყვნენ და ჩვენი ფეოდალები იმდენ-
ად ძლიერნი, რომ ქართველი მე-
ფეები არ ებრძოდნენ პატრონატს.
მეფის შემკვიდრე გიორგი 1796 წ.
აქხლებს ხმა მდლოა, რომ მას არ
მოუძღონ ბრძოლა გამოუცხადოს
ეკლესიას და წარმოეს ნაბოძები
უფლებანი, ნაბოძები მიწები და გლე-
ხები. ჩვენ უფლება არა გვაქვს—
ო, განმარტებს იგი. ძლიერ დიდ ძა-
ლას წარმოადგენდა ყველაგან მკაცრ-
სია, მონასტერი; მონასტერს და-
ლაგებული ჰქონდა საქმეები და
მასთან ბრძოლა, როგორც ევრო-
პაში და მით უფრო ჩვენში, ძლიერ
ძნელი იყო.
ერთის სიტყვით, ჩვენი პატრო-
ნატი და დასავლეთ ევროპის პა-
ტრონატი ერთი და იმავე ხასიათის
მოვლენაა. ჩვენ აღმოვაჩინეთ სა-
ქართველოში იმუნტეტე, მისი
შედეგი პატრონატი, მაშასადამე
თამამად შეგვიძლიან ვთქვათ, რომ
საქართველოში იყო იმავე სახის
ფეოდალიზმი, როგორც ევროპაში
და სხვაგან. სადაც იმუნტეტე და
პატრონატი, იქ ფეოდალიზმიც
არის. მაგრამ სურათის დასამთავრე-
ბლად ეს არა კმარა. კითხვა იხადე-
ბა, სხვა ფეოდალიზმის ტიპური ნი-
შნები მოიპოვება საქართველოს
ისტორიულ წარსულში თუ არა?
დას, მოიპოვება. ჩვენში იმ სახის
წილის მფლობელობა იყო, როგორც
საშუალო საუკუნის ფეოდალურ
ევროპაში, საქართველომ იცოდა
საშუალო საუკუნოების ვასალი-
ზმე, ფეოდი, ალოდი, გენები-
ციები და სხვა. ახლო მიმავალში
ვეცდებით ამ კითხვების განმარტებას
შტლებისა და გვარაღ.

სიეთ კურთხვებს, როგორც არის
მავალითად შოთა დადიანის შენიშვნა
სახ. ვახ. 43 ნომერში, რომლის
გაგება შეუძლებელია. მხოლოდ მუ-
სიკაში არაფრის მკოდნეს შეუძლია
ამტიკოს, რომ შესაძლებელია ჯერ
მუსიკა დაიწეროს და შემდეგ კი ლი-
ბრეტოვო.
მე რასაკვირველია არ ვიტყვი, რომ
მუსიკა ვიცო მეთქო, მაგრამ არსად
არასოდეს არ მიმტკიცებია მართლაც
ასეთი კურთხეული აზრი. მე მხო-
ლოდ ვსთქვი, რომ მუსიკა თითქმის
შეათა და ლიბრეტოს კი მე ვაღწერ
მეთქი. საქმე იმაშია, რომ ეს ზღაპარ-
ი პირი მზე მე ბ. ფოცხვერაშვილ-
მა გადამოძეა. მან კი იურივეში იგი
დასდგა, თუ არ ვცდები 1908 თუ 9 წ.
დასდგა მან პირველი ცოცხალ სურა-
თად და მუსიკის აკომპანიმენტი; ე-
ი., შეიძლება თქვას, როგორც სა-
პროგრამო მუსიკა, იგი სრულიად არ
დადგმული არსად და მხოლოდ 17
ივნისს თავდაზნ. სახეხული თეა-
ტრში დაიდგა ერთი მოქმედება. ახლა
ამ ზღაპარს, ჯერ-ჯერობით, მუსიკა-
ლური დრამის ხასიათი აქვს.
ამასთან უნდა მოვახსენო ბ. ბრან-
დს, რომ შეუძლებელი იმისათვის
გასათკარ მოვლენაში არაფერია.
როდესაც კომპოზიტორი ლიბრე-
ტოს შემდგენელს თვითონ აძლევს
საოპერო მასალას, მაშინ თვით მუ-
სიკოსს უკვე შემუშავებული აქვს
დედა-ძარღვი ოპერისა, მისი ხასიათი,
სტილი და უმთავრესი მოტივები.
მივიკის ბ. ბრანდს რად მიანიან
შეუძლებელი ასეთი მოვლენა? განა
შეუძლებელია ორივე ერთ დროს
დაიწეროს, ან მუსიკამ წინ წაუს-
წიროს? თუ-კი აქ შემოქმედობაზე
ლაპარაკი, განა კომპოზიტორი უფ-
რო მეტ თავისუფლებას არ მოით-
ხოვს, ვიდრე ლიბრეტისტს? ბ. ფოც-
ხვერაშვილს ამ ზღაპარზე ერთი და
ორი დღე არ უშუშენია. მას ეს
ზღაპარი დიდი ხანია გაუგონია და
ხასიათი მისი უკვე წარმოადგენილი
აქვს. აქ შენიშვნაა აქვს თვით
შენაშნადაც არა ფორმას სალიბრე-
ტო მასალისს.
უკანასკნელად, მივიკის, საიდან
წარმოიღვინა ბ. ბრანდმა, რომ მუ-
სიკა პირველი, მთლათ დასრულებულ-
ია. მე ეს არსად არ მითქვამს და
ვერც ვიტყვი, რადგან არავითარი
საფუძველი არ ენებოდა.
ბ. ბრანდი საქირაო ასეთ საქმეში
კატაკორდენი სიფრთხილედ და თავის
შეკავება.
შოთა დადიანი.

ათეული პოლონელი სტუდენტი
ამათ უნივერსიტეტის დარჯჯონე-
ერთად გაემარტებინათ ერთმანეთს
გამოსასვლელი ადგილი, სადაც გე-
მართათ ზარკადა. უკრიანელ შეკ-
რევილთ ამ ზარკადაზე უნდა გა-
მოვილოთ.
გამომძიებლების სიტყვით, სრო-
ლა და ცემტყება უკრიანელმა
სტუდენტებმა ასტენესო. მაგრამ
იმავე ცნობებით მოუკლავთ უკრი-
ანელი ადამ კოცკო. 13 დაქრილი-
თაგან მხოლოდ ერთია დაქრილი
ისიც არა სტუდენტი. არამედ და-
რჯი უნივერსიტეტისა. დანარჩენი
დაქრილები უკრიანელები არიან.
ყველას რვეორვერის კრილობა აქვს.
ეკვი არაა, გამოძიება მიდგომით
არის შედგენილი. ლეოვის უნი-
ვერსიტეტში, გაზეთების სიტყვით,
კარგა ხანია არსესობს მებრძოლი
რაზმი პოლონელ სტუდენტთაგან
შემდგარი. ეს რაზმი თვით პროფე-
სორთაგან არის დაარსებული. გა-
ზეთების ზრით, სწორედ ეს რაზმი
იყო სროლის ამტენი.
პოლიციამ შეიპყრო ყველა უკ-
რიანელი სტუდენტები, პოლონე-
ლები კი მოაწვევებდ დანიშნა. გამო-
ძიება ყალბ ჩვენების მიხედვით მოხ-
და. ასეთ მიყარძოვებას ის მოჰყვა,
რომ შემდეგ გაზეთებში რომ დაი-
ბეჭდა ცნობები და დამნაშავეებად
უკრიანელებს სთვლიან, აღწვითე-
ბული ბრბო უკრიანელთა დაწესე-
ბულებებს ქვებს უშენდა და ფან-
ჯრებს ამხვრევდა. ამავე ცნობების
მიხედვით ათამდე სტუდენტი საპარ-
თაზმი იქნა მიცემული. მათ ბრალ-
სა სდებენ ისეთ მუხლის ძალით,
რომ სიკვდილით დასჯა მოელოთ.
სოციალისტური გაზეთი „Naprzed“
სწერს ამის შესახებ: „ფაქტია, რომ
ოთხ მილიონ უკრიანის ხალხს გა-
ლიციასა და ბუკოვინაში უნივერ-
სიტეტი არ მოეპოვება, მაშინ რა-
დესაც გალიციასა და სილეზიის
პოლონელებს, რიცხვით ოთხ მი-
ლიონს, ორი უნივერსიტეტი აქვს.
უკრიანელებს სრული უფლება
აქვთ უნივერსიტეტი ჰქონდეთ.
ფაქტია, რომ პოლონელი კოლოს
წევრები უკრიანელებს მტრობას
არ უღვივენ და წინ ეღობებიან
უნივერსიტეტის დაარსების საქმე-
ში. ფაქტია, რომ ლეოვის უნი-
ვერსიტეტის პროფესორები აქებენ
პოლონელ ახალგაზრობას უკრი-
ანელთა წინააღმდეგ, ამავე პროფე-
სორებმა დაარსეს მებრძოლი რაზ-
მიოა.“
სისხლის ღვრა არა ერთხელ და
ორჯელ მოხმდარა ავსტრიის უნი-
ვერსიტეტში. მიზეზი ის გამოწვე-
ბული ეროვნული ბრძოლა, რო-
მელიც იქ არსებობს. სისხლის
ღვრა მოხდა იტალიელებსა და გერ-
მანელებ შორის. ესეც ეროვნულ
ნიადაგზე, უნივერსიტეტის გამო.
ამას წინად ვწერდით, რომ სლავიანე-
ბის დებუტატებმა რეისრატში ოპს-
ტრუქტა მოახდინეს როცა იტალი-
ურ უნივერსიტეტის დაარსებაზე
იყო ლაპარაკი. რუსუნებმა დებუ-
ტატებმა ისარგებლეს შემთხვევით
და მოითხოვეს უნივერსიტეტი ოთხ
მილიონ უკრიანელებისათვის.
1848 წლის რევოლიუციიდან, რო-
დესაც ყველაფერში შუკარად ემჩე-
ნოდა გერმანელების მისწრაფება,
ლავიის უნივერსიტეტი გერმანელებს
გავლენის ქვეშ იყო. შემდგომ ფი-
ლოსოფიურ და საღვთისმეტყველო
ფაქულტეტზე ლექციები რუსინულ
ენაზე (უკრიანელ) ენაზე იკითხებო-
და. ბოლოს გალიცრდა პოლონე-
ლების გავლენა საზოგადო ავსტრი-
აში და კერძოდ ლეოვის უნივერსი-
ტეტში ისინი გაავსტრადნენ. ამ ქა-
ნად ლეოვის უნივერსიტეტის ფი-
ლოსოფიურსა და იურიდიულ ფა-
კულტეტებზე ლექციები რუსინულ
ენაზე იკითხებოდა. სტუდენტს უფლება
აქვს გზამენი ჩააბაროს რუსინულ
ენაზე, თუ ლოცენტს ენა ესმის.
ტეტსთან დაწინაობით ებრძოლაო
უნივერსიტეტის მოვარდნილ პო-
ლონურია. უკრიანეები თხოულობენ
ცალკე უნივერსიტეტის დაარსებას.
ამის შემთხვევაში რაზმი დანა-
შავენი უნივერსიტეტის ამბობენ უკ-

ლო, წარათვა საუკეთესო სიმარგრენი
და თვით დამკვიდრდა დიდ ძაღის
გართი დარდუსა, ბონიუქსი და
სხვაგან?
საგანგებოდ რუსეთის სარდლისა-
ნ განმოგზავნილმა კაცებმა ამცნეს
სსსიამოვნო ამბავი ტატიშჩევსა
და კახელსა. ბატონი სელი გიორ-
გი მერად გახარა ამ სსსიამოვნო
ამბავმა, მაშინვე ბანება ვასცა უწე-
ლა ეკლესიებსა და მონასტრებში
ამადლობებლ პარაკლისების გადამ-
დის შესახებ და ქართლის მეფისა
და ქათალიკოსისა მაშინვე შეატყუ-
რანა ეს ყველასათვის სსსიამოვნო
ამბავი.
სსსიამოვნო ამბის მომტანნი რუს-
ნი თხოულობდნენ, რომ ქართვე-
ლებს მიეშველებინათ თავიანთი ჯა-
ნი, გამოერეკათ მიუფლის მთებში
გამაგრებული ლტოლვილი ყუმუხე-
ნი და ერთხელ და უკანასკნელად
მოკლეთ მათთვის ბოლო. მედმავს
საქართველოს სად შეეძლო რუსე-
ბის დახმარება, ბარემ მათთვისა
ქარგი იყო დადესტნელების ერთ-
ხელე დამორჩილება და მათი ძლიე-
რებისათვის ბოლოს მოღება, მა-
გრამ ესლა ქართველთა ჯარი
სხვის მტრებს ებრძოდა სპარ-
თეთში და ქაი ვინდა ბევრი ნო-
მებოდათ საქართველებს რუსების და-
ხმარება არ ძალ ედებოთ. ამის გამო, რუ-
სებისადა მიდლობით აღვსილი ბა-
ტონიშვილი გიორგი, ბოდიშს იხდის
და პირობას აძლევს დაბრუნდება
თუ არა მეფე აღტქსანდრე სპარსე-
ლადან მაშინვე გამოგზავნი ჯა-
სიაო.
მეფე აღტქსანდრემაც აღარ დაი-
ჯიანა. შაჰაბაზმა დაიბრუნა დიდი
საწილი ოსმალთაგან წართმეულის
საოკრიციებისა და ესლა მეფე აღე-

ქსანდრე გამოგზავნა სამშობლოში,
რათა აქედგან მისს ჯარების დახ-
მარებით დაემორჩილებინა შირვანი
და შოგ გაენიფებინა თავისი შეიღი
მაშხადაინი კონსტანტინე, რომელიც
თან გამოაყოლა შაჰაბაზმა. გარდა
ამისა, აღტქსანდრეს თან გამოჰყვა
რამდენიმე ხანი სპარსეთის ჯარე-
ბით, რომელთაც მინდობილი ჰქონ-
დათ განჯის დაპყობა. კონსტან-
ტინე თუმცა შირვანის დასაპყობა-
ლად იყო გამოგზავნილი ვითომ,
მაგრამ მას საიდუმლო მინდობილო-
ბა ჰქონდა შაჰისაგან, რომლის ას-
რულებმა აუტრულებლობას სპარსის-
წყობა შენიშნებოდა ექნებოდა მის-
თვის. მაგრამ ვიდრე მოთხრობას
განვარტობდეთ, საქირაო ორიოდ
სიტყვა ვსთქვათ თვით ბატონიშვილი
კონსტანტინეზედ.
აღტქსანდრეს ჰყავდა ოთხი ვაჟი-
შვილი: დავითი, გიორგი, ერეკლე
და კონსტანტინე, როცა აღტქსან-
დრე გამეფდა, ძე მისი ირაკლი, სსა-
მა მითა მისა თვისისა დავითისაგან“,
გაპარავით გაიქცა ოსმალეთში და
სულთანთან შეფარდა თავი სტამ-
ბოლში). სპარსეთის მაშინდელი
შაჰმა თამაზმა ეს გარემოება თავის
საწინააღმდეგო გამოცხადებ მიიღო
და კახეთისაგან გამოაძეგრა. მა-
გრამ აღწევდას დაამშვიდა იგი,
აუხსნა რომ ირაკლი გაიქცა ოსმა-
ლეთში „ურჩობითა ჩემითაო“, მრ-
თავი დასაწყობდა და მხეცვლები მიარ-
თავა და წინადა სრული მორჩილე-
ბისა შეიძინა წლის თავის ძე კონ-
სტანტინე მისცა მძევლად. ამის შემ-
დგ კონსტანტინე შაჰის კარად იზრ-
დებოდა, მიიღო მუსულმანობა, შეი-
თვისა სპარსული ზნე-ჩვეულება და
სულით ხორკამდის გამუსულმანდა.
შემდგომე შაჰაბაზმა ეს კონსტანტი-
ნე გაიხიდა იარაღად თავის მოროტ-
განძობაზედ დასასრულდებლად.

ბ. აგალინი.
სპირა უნივერსა
„ნოვგრ“-ის 145 ნომერში მოთა-
რებულია ბ. ბრანდის „შენიშვნები
და ფიქრები“. შენიშვნა ენება ჩვენს
ხელეწიებს და კერძოდ მუსიკას,
მხოლოდ არ შემოძლია არ აღვნიშნო,
რომ ნაფიქრი ვერ არის კარგად და-
ლაგებული.
ბ. ბრანდი მისაყვედურებს: ჩვენში
ასეთი საქმის (მუსიკის) შენიშვნა
ჯერ კიდევ არ არის გაგებული, და
ამიტომ ქართულ გაზეთების ფურც-
ლებზე ყოველ ნაბიჯზე შეხვდებო-

ბ. აგალინი.
სპირა უნივერსა
„ნოვგრ“-ის 145 ნომერში მოთა-
რებულია ბ. ბრანდის „შენიშვნები
და ფიქრები“. შენიშვნა ენება ჩვენს
ხელეწიებს და კერძოდ მუსიკას,
მხოლოდ არ შემოძლია არ აღვნიშნო,
რომ ნაფიქრი ვერ არის კარგად და-
ლაგებული.
ბ. ბრანდი მისაყვედურებს: ჩვენში
ასეთი საქმის (მუსიკის) შენიშვნა
ჯერ კიდევ არ არის გაგებული, და
ამიტომ ქართულ გაზეთების ფურც-
ლებზე ყოველ ნაბიჯზე შეხვდებო-

ბ. აგალინი.
სპირა უნივერსა
„ნოვგრ“-ის 145 ნომერში მოთა-
რებულია ბ. ბრანდის „შენიშვნები
და ფიქრები“. შენიშვნა ენება ჩვენს
ხელეწიებს და კერძოდ მუსიკას,
მხოლოდ არ შემოძლია არ აღვნიშნო,
რომ ნაფიქრი ვერ არის კარგად და-
ლაგებული.
ბ. ბრანდი მისაყვედურებს: ჩვენში
ასეთი საქმის (მუსიკის) შენიშვნა
ჯერ კიდევ არ არის გაგებული, და
ამიტომ ქართულ გაზეთების ფურც-
ლებზე ყოველ ნაბიჯზე შეხვდებო-

ბ. აგალინი.
სპირა უნივერსა
„ნოვგრ“-ის 145 ნომერში მოთა-
რებულია ბ. ბრანდის „შენიშვნები
და ფიქრები“. შენიშვნა ენება ჩვენს
ხელეწიებს და კერძოდ მუსიკას,
მხოლოდ არ შემოძლია არ აღვნიშნო,
რომ ნაფიქრი ვერ არის კარგად და-
ლაგებული.
ბ. ბრანდი მისაყვედურებს: ჩვენში
ასეთი საქმის (მუსიკის) შენიშვნა
ჯერ კიდევ არ არის გაგებული, და
ამიტომ ქართულ გაზეთების ფურც-
ლებზე ყოველ ნაბიჯზე შეხვდებო-

